

RESURSTRIANGELN

EN MANUAL FÖR
WORKSHOPS

RE:
SOURCE

Cirkelar

azote

INLEDNING: VAD ÄR RESURSTRIANGELN?

Resurstriangeln är ett verktyg som hjälper dig och dina kollegor att på ett lärorikt och strukturerat sätt utforska hur resursanvändning, klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald hör ihop. Tillsammans ökar ni förståelsen för komplexa samband, skapar samsyn och identifierar ert nästa steg.

Resurstriangeln är ett kvalitativt verktyg som kan kompletteras med mer kvantitativa verktyg som livscykelanalyser. Triangeln kan också vara ett verktyg för att knyta ihop några av de olika aspekter som täcks in av den obligatoriska hållbarhetsrapporteringen, CSRD.

Vill du veta mer om resurstriangeln, läs vidare i studiematerialet som finns på hemsidan www.resurstriangeln.se.

Resurstriangeln har utvecklats av Cirkelar och Azote på uppdrag och initiativ från det strategiska innovationsprogrammet RE-Source.

ETT EXEMPEL PÅ HUR RESURSTRIANGELN KAN ANVÄNDAS

Lisa och José äger varsin fruktsodling. Lisa odlar äpplen i Sverige och José odlar bananer i Costa Rica. Båda har hört uttrycket "comparing apples with oranges", ett idiom för saker som sägs vara omöjliga att jämföra. De funderar över hur deras respektive verksamheter påverkar klimat och biologisk mångfald utifrån deras verksamheters resursanvändning, och bestämmer sig för att pröva att jämföra ändå.

De börjar med att rita varsin triangel där Lisa skriver in ett äpple som enhet i mitten av triangeln och José en banan. De börjar längst ner i det vänstra hörnet vid resursanvändning. Nu börjar de titta på de samband som till exempel bevattning, gödning och transporter skapar mellan de olika noderna. För att illustrera sambanden och dokumentera sina tankar ritas de pilar mellan noderna och beskriver i text hur sambanden ser ut. För att ta diskussionen vidare börjar de sedan jämföra trianglarna. Vad kräver de olika frukterna, hur påverkar de skilda förutsättningarna i Sverige och Costa Rica, och vilka är de stora skillnaderna i påverkan mellan äpplen och bananer?

AGENDA OCH FÖRBEREDELSE FÖR EN WORKSHOP MED RESURSTRIANGELN

Tidsram 1h -5h

3-50+

Nivå: Passar alla

Utforskande diskussion

1. Introduktion till resurstriangeln
2. Bestäm vad som ska undersökas, det vill säga ert case
3. Dela in i mindre grupper
4. Arbeta igenom case gruppvis
5. Presentation och diskussion i helgrupp
6. Ta insikterna vidare

Varje punkt presenteras mer i detalj på följande sidor.

MATERIAL

Material för fysiska träffar

- Stora papper, whiteboard eller flipchart
- Pennor
- Utskrivna och urklippta noder/hörn för en eller flera trianglar. Dessa representerar resursanvändning, klimat och biologisk mångfald och finns på sid 13. Det går också bra att rita upp dessa på plats.

Material för digitala träffar

- Använd Mural, Miro eller liknande digitalt workshopverktyg
- Förbered workshoppytan genom att lägga in ikoner för respektive nod/hörn samt skapa tomma post-its och en mängd pilar
- Ikonerna representerar liksom vid en fysisk träff resursanvändning, klimat och biologisk mångfald, pilar och textdokumentation.
- Kopiera gärna ikonerna på sidan 13 och klistra in på workshoppytan.

Tips! Skicka ut länkar innan mötet för att alla ska kunna testa att koppla upp sig, så att du vet att allt fungerar när mötet börjar.

Börja med att kort berätta om de övergripande sambanden mellan resursanvändning, klimat och biologisk mångfald. I bakgrundsmaterialet som du hittar på www.resurstriangeln.se kan du bland annat läsa att International Resource Panel uppskattar att 50% av växthusgasutsläppen och 90% av förlusten av biologisk mångfald orsakas av aktiviteter kopplade till utvinning och bearbetning av resurser. Efter inledningen kan du som workshopledare presentera det specifika syftet med workshopen för deltagarna, till exempel utforska effekter och samband kopplade till tillverkningen av en produkt eller processer i en leverantörskedja.

STEG 2 IDENTIFIERA CASE OCH ENHET

Tidswam 10-30 min

Beroende på hur du vill lägga upp workshopen kan du som ledare antingen bestämma de case ni ska arbeta med, eller låta formuleringen av case vara en del av den gemensamma processen. Med ett förutbestämt case blir det mer tid till att diskutera och upptäcka samband. Att låta gruppen diskutera fram caset kan å andra sidan vara ett bra sätt att reflektera över vad som uppfattas som viktigt i gruppen och synliggöra olika perspektiv.

Ett case kan belysas på många olika nivåer

Ett case kan skapas och specificeras i olika detaljgrader. Är ni alla experter inom området kan ni kanske behöva vara mer precisa än om alla i rummet utforskar området för första gången.

Om man exempelvis vill utforska samband och effekter av odling av spannmål skulle en casebeskrivning kunna se ut som någon av följande: 1. Odling av spannmål 2. Odling av spannmål i Sverige 3. Odling av vete i Sverige 4. Odling av vete i södra Sverige jämfört med odling av vete i norra Sverige 5. Odling av vete i södra Sverige jämfört med odling av ris i Japan, och så vidare. Prova er fram!

Att bestämma enhet kan underlätta jämförelser

Det kan ofta vara till hjälp att definiera en enhet för ert case. I exemplet ovan skulle det kunna vara 1 kg spannmål, 1 kg vete, 1 kg protein eller liknande. Detta är särskilt viktigt när man vill jämföra olika alternativ med varandra, så som vete och ris. Det skulle exempelvis också kunna vara 1 MWh el från vindkraft jämfört med 1 MWh solel.

Se fler exempel på olika case och jämförelser i rapporten som du hittar på www.resourceinstitute.se

STEG 3 GRUPPINDELNING

Dela in i mindre grupper. Varje grupp får varsitt block/whiteboard och pennor. Om workshopen sker digitalt, dela in gruppen i breakout-rooms med en länk till respektive board i det digitala workshop-verktyget.

Tips!

Om gruppen består av deltagare med olika roller och erfarenheter, dela in arbetsgrupperna så att olika kompetenser blandas. Då får ni bredare diskussioner, upptäcker fler samband och deltagarna får möjligheten att lära sig av varandra under arbetets gång.

STEG 4 GRUPPARBETE MED TRIANGELN

Tidsram 30-60 min

Ge deltagarna i arbetsgruppen några minuter att individuellt fundera kring caset och hur resursanvändningen påverkar klimatet och den biologiska mångfalden.

Rita i nästa steg upp en triangel med noderna resursanvändning, klimatpåverkan och biologisk mångfald i var sitt hörn. Börja nere i vänstra hörnet och prata om resursanvändning. Hur påverkar denna klimat och biologisk mångfald? Om man till exempel undersöker trävaror, hur påverkas klimatet av den skogsavverkning som behövs för att få fram timret? Eller hur påverkas den biologiska mångfalden av anläggningen av en ny fabriksbyggnad? Plocka upp och bygg vidare på de samband som gruppdeltagarna hittat.

Dra en pil och skriv en kort beskrivning för varje samband. Om arbetet sker digitalt använd de virtuella post-it lapparna. För att beskriva hur stor effekt ett samband har, pröva att variera tjockleken på pilarna, och för att beskriva totala påverkan av resursanvändning på de andra två, pröva att göra noderna olika stora (se även exemplen i rapporten som finns på hemsidan).

Dokumentera

Dokumentera de samband som identifierats och diskutera i text. Det är ett värdefullt underlag när ni senare under workshopen diskuterar i helgrupp.

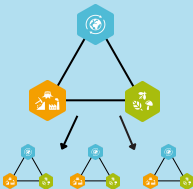
Avsluta med att lista 3-5 av de viktigaste sambanden.

STEG 4 - TIPS FÖR ATT HANTERA KOMPLEXITET

Gruppens arbete leder ofta till många diskussioner om komplexa samband mellan triangelns noder. För att förhindra att komplexiteten bromsar upp kan det vara lättare att dela upp ett case i flera olika trianglar. Till exempel en för material, en för produktion och en för användning, eller för olika led i en leverantörskedja. Ni kan även pröva att undersöka tidsaspekter genom att göra olika trianglar för dåtid, nutid och framtid.

Om det finns tid under workshopen kan ni undersöka hur sambanden beter sig om något förändras – vad skulle hända om priset på en råvara går upp eller om det blir två grader varmare?

STEG 5 DISKUSSION

Tid: ca 15-45 min

Ni har nu kommit fram till den sista delen av workshopen vilken görs i helgrupp. Låt varje grupp presentera sina 3-5 viktigaste samband. När alla grupper har redovisat följer en gruppdiskussion där ni exempelvis återigen prioriterar de 3-5 viktigaste sambanden, diskuterar vilka insikter ni fått, och bestämmer vilka samband ni bör fortsätta fördjupa er i.

STEG 6 ARBETET FRAMÅT

Utifrån den gemensamma bild ni skapat över ert case kan ni påbörja arbetet framåt. Låt de insikter ni fått leda er vidare i er hållbarhetsresa kring utmaningarna runt resurser, klimat och biologisk mångfald.

TRE SAKER DU KAN GÖRA NU:

Gör en självskattning:

I vilken grad vägs klimat och biologisk mångfald in i organisationens beslut idag? Var fattas viktiga beslut i verksamheten där frågorna saknas?

Kunskap och fördjupning:

Läs på om ramverken SBTi och SBTN för att sätta vetenskapligt grundade mål inom klimat och miljö. Ett smart sätt är att gå med i relevanta nätverk och samarbeten inom din bransch.

Integrera försäljnings- och hållbarhetsdata:

Skapa de systemstöd du behöver så att du kan styra mot lönsamhet och hållbarhet samtidigt.

När du behöver mer hjälp och inspiration, kontakta oss så kan vi tillsammans hitta de bästa lösningarna på dina komplexa utmaningar. Du når oss på kontakt@azote.se

Läs mer och dela gärna era exempel på
www.resurstrangeln.se

RE:
SOURCE

Cirkelar

azote